

МЕТОДИ І ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ПАРЛАМЕНТСЬКО-ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ ФОРМИ ПРАВЛІННЯ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Постановка проблеми. Для сучасної України, яка перебуває в процесі формування та вдосконалення своєї держави, юридична природа змішаного республіканського уряду, його типи, недоліки та переваги стали особливо важливими та нагальними, що було доведено в конституційному процесі реформування. Важливою проблемою є вирішення формально-логічної суперечності щодо законодавчих повноважень виконавчої влади або глави держави. Україна – демократична держава, тому реалізовувати владу повинні ті, кого обрав народ та в інтересах громадськості. Реалізація влади у демократичній правовій державі можлива тільки на основі принципу її поділу, який гарантує народний суверенітет.

Мета. Розкрити методи і засоби реалізації влади в умовах парламентсько-президентської форми правління.

Для цього ми ставимо наступні завдання:

- Розкрити сутність парламентсько-президентської форми правління.
- Проаналізувати методи і засоби реалізації влади в умовах парламентсько-президентської форми правління.

Виклад матеріалу. Як нам відомо, Україна є парламентсько-президентською республікою, але декілька років тому вона була президентсько-парламентською. Зрозуміло, що перехід до іншої форми правління стався через свавілля Президента України, звідси виникає питання, а чи ефективною є теперішня форма правління? Задля роз'яснення цього питання, ми розглянемо саму суть парламентсько-президентської форми правління. Отож, парламентсько-президентська республіка – одна з багатьох змішаних форм правління, де перевагу у формуванні уряду має парламент. Одною з її головних ознак є, звісно ж, дотримання конституції, незалежності і територіальної цілісності. Важливий аспект такої форми правління це те, що вона усуває загрозу узурпації влади у руках президента, оскільки президент, навіть, якщо його партія належить більшості, не має значної конституційної влади впливати на уряд і надмірно здійснювати владу.

Та чи є ефективною така форма правління? На нашу думку, все залежить від обставин, від людей, які займають певні посади, від уряду. Уряд повинен функціонувати в єдності та взаємоповазі. Коли висококваліфікований президент, то, можливо, навіть президентсько-парламентська форма правління краща. Але, як зазначалося раніше, така форма правління може призвести до узурпації влади. Тому, ми вважаємо що парламентсько-президентська форма правління краща, і так, вона є досить таки ефективною.

Реалізація державної влади відбувається завдяки виконанню державою певних функцій, суть яких полягає у встановленні законів, забезпеченні управління та регулювання всіх сфер суспільного життя, здійсненні правосуддя тощо. Методи реалізації державної влади – це є переконання, заохочення та примусу. В основі організації влади парламентсько-президентської республіки лежить модель розподілу влади на 3 гілки - законодавчу, виконавчу та судову. Усі три гілки повинні бути незалежними одна від одної та повинні бути чіткий розподіл повноважень. Концентрація влади в одному органі державної влади в одній особі може призвести до узурпації влади. Але, звісно ж, можлива взаємодія органів державної влади, включаючи надання необхідної інформації, участь у підготовці чи обговоренні конкретних питань тощо. Але взаємодія може породжувати боротьбу, зіткнення, суперництво. Аби не порушувати цей принцип - створено систему стримувань та противаг, яка полягає в тому, що права і повноваження органів однієї гілки влади визначаються й контролюються іншими гілками. Реалізація законодавчої влади в умовах парламентсько-президентської форми правління відбувається через процедуру виборів, де влада отримує мандат від народу під чіткі гарантії дотримання його інтересів. Народ через засоби прямої та представницької демократії може впливати на утворення і функціонування влади.

Щодо політичної влади, то основними її формами є панування, політичне керівництво та управління. Політичне керівництво та управління досягаються шляхом прийняття стратегічних і тактичних рішень щодо об'єктів влади, а також шляхом організації, регулювання та контроль їх розвитку. Для політичної влади важливими є не інтереси окремих людей чи груп, а загальні інтереси всіх громадян суспільства. Політична влада реалізує свій потенціал у формі, якій не можуть протистояти антигромадські тенденції та антигромадянські дії. Вона спирається на юридично-судові, адміністративні, каральні, військові та інші специфічні інструменти та засоби влади. Змістом політичної влади має бути прагнення запобігання розпаду суспільства та створення умов для його розвитку. Первинним суб'єктом влади, джерелом влади є народ, який безпосередньо реалізує частину влади, а інша частина передається (доручається) її офіційному представнику - державі. Отже, народ здійснює свою владу безпосередньо, а також через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Висновки. Отож, головний засіб реалізації влади в умовах парламентсько-президентської форми правління - це розподіл влади. Але діяльність гілок влади далеко не така, як зазначена в Конституції та суперечить принципам стримувань та противаг. В деякій мірі, влада в Україні побудована на свавіллі гілок влади та недотриманні конституційних принципів поділу влади Президентів України. Аби побудувати сильну державу з законним розподілом владних повноважень, топорібно, в першу чергу, посадовцям совісно виконувати свої повинності, повноваження та не переходити меж своїх обов'язків.

Список використаних джерел

1. Державна влада в Україні. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* : веб-сайт URL: <http://nbuv.gov.ua/node/3577>
2. Алексєнко І. Г. Політико-інституційна взаємодія гілок влади як підґрунтя формування структури та розвитку форми правління сучасної держави. Дніпро, 2011. № 2. С. 3-14. URL: file:///C:/Users/1/Downloads/apvu_2011_2_3.pdf
3. Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти): Навч. Посіб. Для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид., змін. і доп. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 524 с.
4. Турчин Я. О. Принципи і шляхи реалізації державної влади в науково теоретичних працях Отто Ейхельмана. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2009. № 21. С. 39-44.
5. Поділ влади на законодавчу, виконавчу, судову. *Конституційний Суд України* : веб-сайт. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/38-podil-vlady-na-zakonodavchu-vykonavchu-sudovu>
6. Надвичинча Т. Л. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Тернопіль : ЗУНУ, 2017. 139 с.